

Sygn. akt VI Ka 487/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Klara Łukaszewska (spr.)

Sędziowie SR del. do SO Paweł Wyrzykowski SO Barbara Żukowska

Protokolant Jolanta Kopec

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze Zbigniewa Jaworskiego

po rozpoznaniu w dniach 15 października 2013r. i 26 listopada 2013r.

sprawy **R. N.**

oskarżonego z art. 284 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze VIII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Kamiennej Górze

z dnia 25 lipca 2013 r. sygn. akt VIII K 119/13

I. uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. N. i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze VIII Zamiejscowemu Wydziałowi Karnemu z siedzibą w Kamiennej Górze do ponownego rozpoznania,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. M. kwotę 619,92 zł w tym 115,92 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt VI Ka 487/13

UZASADNIENIE

R. N. został oskarżony o to, że w dniu 1 stycznia 2010r. w C., woj. (...), dokonał przywłaszczenia mienia w postaci koparki hydraulicznej marki (...), sprężarki, silnika wysokoprężnego do samochodu ciężarowego marki J., lamp oświetleniowych, 3 sztuk dystrybutorów paliwa oraz narzędzi o łącznej wartości 23 000 zł oraz dokumentów w postaci dowodu rejestracyjnego samochodu ciężarowego marki M. (...) o nr rej. (...), licencji na transport i koncesji na wykonywanie usług transportowych na nazwisko P. J., czyn działań na szkodę wyżej wymienionego, tj. o czyn z art. 284§1 kk.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze VIII Wydział karny z siedzibą w Kamiennej Górze wyrokiem z dnia 25 lipca 2013r. w sprawie VIII K 119/13:

1. R. N. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu;
2. zasądził od Skarbu państwa na rzecz A. M. kwotę 708,48 zł tytułem obrony z urzędu;
3. na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się Prokurator Rejonowy w Kamiennej Górze zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji błędnego poglądu, iż dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie okoliczności, nie są wystarczające do uznania za udowodniony faktu popełnienia przez oskarżonego R. N. zarzucanego mu czynu, chociaż dowody te i okoliczności, ocenione we wzajemnym powiązaniu ze sobą prowadzą nieodparcie do przeciwnego wniosku.

Stawiając powyższe zarzuty, autor apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Niezależnie od treści przyszanego rozstrzygnięcia, postawienie przez oskarżyciela publicznego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku w określonym, a wskazanym w niniejszym uzasadnieniu, zakresie zasługiwało na uwzględnienie. To zaś skutkowało potrzebą uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze, VIII Zamiejscowemu Wydziałowi Karnemu w Kamiennej Górze.

Uchybienia zaistniałe przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a związane z procedowaniem Sądu meriti w ramach prowadzonego postępowania dowodowego powodują, że uniewinnienie oskarżonego R. N. od popełnienia zarzucanego mu czynu było przedwczesne.

Rozważania w sprawie należy zacząć od przypomnienia, że błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika bądź to z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd "braku"), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (błąd "dowolności"). Może on być wynikiem nieznanomości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7 k.p.k.) np. błąd logiczny, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonywającym, bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, czy oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych (vide: T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Zakamycze 1998, s. 871).

W niniejszej sprawie analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego daje asumpt do przyjęcia stanowiska, iż mamy do czynienia z błędem w ustaleniach faktycznych wynikającym i będącym konsekwencją braków i luk postępowania dowodowego. Zdaniem Sądu Okręgowego błędem Sądu I instancji rozpatrywanym przez pryzmat dążenia do ustalenia prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.), pozostawało zbagatelizowanie przez ów Sąd pisma procesowego, jakie po zamknięciu przewodu sądowego, a przed wydaniem (i ogłoszeniem) wyroku złożył do sprawy pokrzywdzony P. J. (k.244). W nim to bowiem pokrzywdzony wskazał na takie okoliczności sprawy, które wymagały podjęcia odpowiednich czynności procesowych (dowodowych) przez Sąd orzekający celem ich wyjaśnienia, tym bardziej, iż mogły mieć one istotny wpływ na treść i kierunek rozstrzygnięcia. In concreto P. J. w przedmiotowym piśmie zasygnalizował konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego, które dowieść miało, iż te zeznania pokrzywdzonego, gdy wskazuje on na przywłaszczenie przez oskarżonego R. N. należącej do P. J. sprężarki są zgodne z prawdą. Sąd Rejonowy czyniąc ustalenia faktyczne w tej materii wskazał, iż „oskarżony nader skrupulatnie udokumentował, że sprężarkę kupił dla siebie”, zaś twierdzenia pokrzywdzonego P. J. „że zakupił ją w składnicy złomu na ul. (...)”, okazały się być nieprawdą (vide: strona 8-9 uzasadnienia wyroku). Co więcej, Sąd meriti zdyskredytował tę część zeznań pokrzywdzonego – odwołując się do dowodu z protokołu przeszukania (k.19-21), w których wskazał on, że w garażu oskarżonego znajdowała się druga sprężarka, będąca własnością pokrzywdzonego, którą nabył na własność we wskazany przezeń sposób, potwierdzając jednocześnie, że jedna z nich rzeczywiście należała do R. N. (k. 79v, k.36v, k.217). W ocenie Sądu Okręgowego o wiarygodności (bądź nie) treści zeznań pokrzywdzonego P. J. w omawianym zakresie nie może decydować fakt, iż nie dysponował on żadnym dowodem zakupu sprężarki, albowiem, jak sam de facto ustalił Sąd I instancji „dość powszechnym sposobem rozliczenia się z innymi podmiotami przez P. J. było rozliczenie barterowe”, zaś P. J. składając zeznania wskazał, iż „jest możliwe, że na przykład zawiozłem ileś złomu na skup i w zamian za ten złom wzięłem sprężarkę ze składnicy zamiast zapłaty za przywieziony złom” (k.217).

Oznacza to, mając na uwadze wskazany sposób prowadzenia działalności przez pokrzywdzonego i ewidencjonowania (de facto jego brak) zawieranych transakcji, iż nawet potencjalny (ewentualny) zakup przez pokrzywdzonego sprzętarki za gotówkę bez dowodu zakupu (rachunku, faktury) mógł mieć miejsce i takowe dziwić nie może. W tym stanie rzeczy podniesienie przez P. J. w piśmie z dnia 23 lipca 2013 roku, iż „w toku rozprawy, jako dowód odczytano pismo ze składu złomu prowadzonego przez A. O. z K. przy ul. (...) (k.227). Na tej ulicy są trzy lub cztery punkty skupu złomu. Sprzętarkę, o którą chodzi w niniejszej sprawie kupiłem w innym punkcie prowadzonym przez Pana C.. Chciałem to nieporozumienie wyjaśnić...”, Sąd uzyskał pismo w sprawie sprzętarki z punktu złomu, w którym nigdy nie byłem i nic nie kupowałem”, wymagało od Sąd orzekającego wznowienia przewodu sądowego (art. 409 k.p.k.) w celu jednoznacznego i niebudzącego wątpliwości wyjaśnienia opisaną kwestii. Dopiero wówczas, po uzupełnieniu postępowania dowodowego, Sąd Rejonowy mógł, dysponując kompleksowym materiałem dowodowym dokonać oceny dowodów i ustaleń faktycznych, a tym samym rozstrzygnięcia w sprawie.

Powyższe rozważania poddają zatem w wątpliwość ustalenia Sądu Rejonowego odnośnie braku możliwości przywłaszczenia przez oskarżonego R. N. opisywanej przez pokrzywdzonego sprzętarki.

Rzecz Sądu I instancji przy ponownym rozpoznawaniu sprawy będzie zatem jednoznaczne ustalenie, czy w świetle całokształtu (po jego uzupełnieniu) zebranego materiału dowodowego doszło do przywłaszczenia przez R. N. mienia (sprzętu w postaci sprzętarki) należącego do P. J., o ile oczywiście zostanie uprzednio ustalone, iż takowa ruchomość znajduje się w fizycznym posiadaniu oskarżonego (temu przeczy treść protokołu przeszukania pomieszczeń, k.21-24). Co więcej, jeśli Sąd pierwszej instancji dokonałby ustalenia, iż mamy do czynienia z przywłaszczeniem mienia przez oskarżonego w postaci sprzętarki, to zdaniem Sądu Odwoławczego, zasadnym pozostawałoby ustalenie wartości tegoż sprzętu, co może mieć kluczowe znaczenie z punktu widzenia przesądzenia, czy mamy do czynienia z przestępstwem, czy „jedynie” z wykroczeniem.

Konkludując, Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. N. przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Za takim rozstrzygnięciem przemawia to, iż w polskiej procedurze karnej obowiązuje zasada dwuinstancyjności, co w największym skrócie oznacza, iż to Sąd I instancji jest obowiązany podejmować decyzje merytoryczne w sprawie, a rolą Sądu odwoławczego jest kontrola ich prawidłowości. Skoro w procesie orzeczniczym decydujące, a wskazane w niniejszym uzasadnieniu, dla treści wyroku kwestie, jako pominięte, nie były przedmiotem rozważań, co w konsekwencji przełożyło się na dokonanie błędnych ustaleń faktycznych (wskazywany na wstępie uzasadnienia tzw. błąd "braku"), co jasno wynika z treści pisemnych motywów skarżonego orzeczenia, to sprawę należało uchylić do ponownego rozpoznania, aby konwalidować zaistniałe błędy.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy (w zakresie wskazanym przez Sąd Okręgowy) Sąd Rejonowy winien uwzględnić uwagi poczynione w niniejszym uzasadnieniu, przeprowadzić wyczerpujące, a tym samym prawidłowe postępowanie dowodowe i wydać trafne rozstrzygnięcie. Przyjęte stanowisko Sąd ten winien – w miarę potrzeby – przekonująco uzasadnić w sposób wymagany przepisem art. 424 k.p.k., ustosunkowując się w uzasadnieniu również do istotnych okoliczności podniesionych w apelacji oskarżyciela publicznego, do których merytoryczne odnośnienie się przez Sąd Okręgowy było w zaistniałej sytuacji zbędne (art. 436 k.p.k.).